

Kramérhusowy Císařské král. Vlastenské Noviny.

Roku 1791.

Číslo. 40.

Ve Sobotu

dne 1. Řigna.

Třetí roční běh.

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

S nejvyšším císařským královským Povolením.

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

Rozličné politické zprávy.

W gístě zprávě, kteráž nám z Ví-
dně přišla, následující přípo-
menutí čteme: "Kráši mau-
dři měšťané náležitě tím spo-
kogeni jsou, že na ten způsob pokoj
zavřen jest, jako v povrchných člancích
naučeno bylo. Gediné nemnozí, a
tce takoví, kteříž začasté sami nevedí
co chtějí, a snad nejméně k válečným po-
třebám napomoci byli, nemohau toho
zažiti, že mnohá vybogovaná pernost
nazpátek vrácena byla. Klic však méně
tito těch vžitků neznamení, kteříž z no-
vých smluv, závažků a aliancí povstá-
wají; aniž také znají o cizostého mínění
našeho Klocnáře, kterýž toliko v čas
pokoju své země šťastnější činiti může.

Neznamení též, že strze neustále ro-
lečné přípravy všecky jiné prospěšné
a užitečné práce jako za hřbet
položeny býti musí; a neznamení y
toho zlého, že strze neustále wálka
obchod přetržen a vzdělávání polí za-
nesháno bývá, zvláště w těch místech,
kteráž k válečným rozrůstkám neyblí-
ží, a všemu nebezpečí podrobena
je. Napodobně nemůžeme giti k
řecy ten zármutek a bolest mnohých ro-
dičů pro ztrátu svých synů, a že krá-
giny strze neustále trvající wálky ga-
lid tak y na peníze vyhubeny býwají.
Oswobození tedy od takového všeho
zlého může tomu, kterýž jen z částky
toho zakusyl, bez pochyby mnohým mí-

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

legši a stokrát vzácnější gest, než gas-
kasy vyhubená a popleněná fragina, z
kteréžbychom s hubením giných zemí, a
snad teprve po dwadceť a více letech
negatého vžitku daníati mohli.

Giný list z Wídně w tyž smysl skon-
čení nynější wálky připomíná, a galy-
bychom z toho vžitek měli, nám ponaz-
vrhugé; a syce takto se w něm píše:
"Zawřený pokog s Turky gest zagisté
pro wsecky cysařské král. země weliké
dobrodiní, ač tak říkajíc wsecko, což
od nás wybogowáno, nazpátek sme wrá-
tili. Gakýs znamenitý muž, gménem
Sylly, řekl k swému Bráti: "Kowě wy-
bogowané fraginy wětššim dílem přiz-
nášegj ten vžitek, že staré pohlcugi, t. g.
na mizynu přiwodj. Gestliže wybo-
gowané země na lid přišli ztenčeny y
ginák vyhubeny gsau, aneb že w nich
lid takowý přebývá, kterýž docela gi-
ných gest mrawů, a giné obyčejů a prá-
wa má, tedy gest sřtečně mnoho zlého
k obáwání. Mlčanář, kterýžby měl o
swé staré země pečowati, zwołáše gestli
w nich co k dobrému geho poddanych
naprawowati potřebj gest, přinucen bý-
wá sřze napomožení nowě wybogowa-
ným zemím swé staré země vkladáním
daní obtěžowati, a swan neywětšší péči
k zachowání nowých zemí vynakladati.
Kakauský dům, gakož nynj pod sebau
fraginy má, gest dosti sylný a mocný,
a w nynější čas dostatečně to doká-
zaj, že se giným podobně mocným dwo-
rům na odpor postawiti může. Wálka
tedy wzala swé skončení, a právě tím
řicy chceme: "Kewětšší sauzení lidu
přestalo." Wálka způsobila nedowole-
nanu drahotu, kteráž se nastogte! tak

sylné wkořenila; že není tak snadné
prostředků k nalezení, aby se podle obecné
žádosti zase wykořeniti mohla. Wálka
srdce mnohých lidí zatwardila, a lichwáz-
tů za ten čas na tisíce powstalo mezy
wšim lidem, poněwadž lichwářstwj gest
ta nejsnadší práce. Co títo w obcy nez-
bezpečnj lidé činili, gest wůbec známo,
a že nasse země sřze nesmírné wálečné
autraty wtistěny byly, také gedenkáždy
welmi dobře wj. Že wšech millionů
obywatelů w cysařských zemích žádný z
toho zlého, totiž z wálky, žádného vžitku
nepocýtil, než neymenší částka lidu, a
to gsau — lichwáři a lisranti.

Když shromáždění Wínystři w Čiz-
stowě strany članků k wygednání pokoge
sgednocení byli, tak že se toliko člankowé
podepsati měli, y tu gestě Turcy gas-
kasy powěrau se zprawowali. Gegich
písem wykladači dle běhu hwězd shle-
dali, že toliko na den 4 srpna, a to od
poledne gest ta šťastná hodina, w kres-
těžby podepsání pokoge wěčnanu štálost
a trwanliwost msti mělo. Protož Kay-
Effendy stál na tom, a právě tím čas-
sem pokog podepsán byl. Wínystři kře-
stanských dworů zasmáli se tomu, a na
tu tedy hodinu to odložili. Dne 4 srpna
odpoledne we 4 hodiny (gakž počty swé-
dek tyto ceremonie wypisuge) sešli se
wšickni Wínystři do domu, kdež se shro-
máždění drželo. Před domem asy tisíce
Turků stálo we dwau řadách, kteříž
wšak wětššim dílem seděli, a při té pa-
radě tabák kaurili. Na dwore toho do-
mu stálo pět Tureckých hřebců, geděti
hnedý, a čtrřj šimlowé, kteříž prostřanně
a dlouhé welmi drazé zlatem wysřtē
čabraty a celý krásný rýstuněk na Turecký
způ-

způsob na sobě měli; sami však koňové, gestto za dar pro Pany Wyssance byli, drobet pěknější býti mohli. Cíných 8 konj w kožených škopkách wodu nosyli, kterauz Turcy zemi po dvoře k ochlazení stropovali. W světnicy, kdež pokog podepsán býti měl, w prawo Kaysers fendy s ostatními Turky w dywanu aneb radě seděl, ostatních 5 křesťanských Minystrů w lewo řádně při stole sedělo. Když článkové wygednaného pokoge na obau stranách podepsáni byli, všickni stali, a šli sobě wstříc. Pruský Minystr přigal podepsaný exemplár od Kaysers fendy, a dal geg Anglickému Minystru, a tento Hollandskému, a Hollandský zase Pruskému, kterýž ho potom císařskému králi Minystruwi Baronowi Herbertowi, a on hraběti Esterházy podal. Nato Pruský Minystr přigal druhý exemplár od Barona Herberta, a týmž způsobem zase všeccky ruce prossel, toliko že každý Pruskému Minystruwi do rukau přišel. Pak Turcy geden druhému na ramena sobě hlavy položili, a křesťanskí Minystrii laze stawé polibenj sobě dali.

Když se to stalo, všickni Minystrii zase na swá místa sedli. Tu přinesli 7 Turckých kočich pěknými soboly podšitých. Nejprwé w geden kočich oblekli Pruského Minystra, pak Anglického a Hollandského nagednau, naposledy císařské král. Minystry též nagednau. Mez 39 tím, když tato ceremonie trwala, wentu Turcy z Rusi přišleli, a na dvoře 24 Turků na hudebné nástroje hrálo. Také každý dragoman neb tlumočník obdržel oděw prostými soboly podšitý, a z ostatních sekretářů každý gedeny 39

minj šaty; slaužijcí Minystru dostali po kastranu s prostého cayfu, a wěšším djelem z malowaného plátna. Pili wespolek medowinu aneb serbet, wodu a kafe; a když po všem bylo, tři Minystrii prostředkujících dworů wysli wen, posadili se na své gyzdne kóně, kterýchž darem dostali, a domů odgeli. Baron Herbert a hrabě Esterházy w Turků gesttě zůstali, a okolo 7 mé hodiny w večer wsecko s nimi došonali, pak se též na swých darem přigatých hřebcích domů odebrali. Pruský Minystr dostal hnědeho, a ostatnj šimle. Podepsaný článkové pokoge byli w francauzském a Turckém gazyfu wyhotoweni, a gesttě téhož dne w večer tlumočník Bianky do Widně gakožto rychlý posel k potwizenj gich byl zaslán. — Pan Baron Herbert gakožto cys. král. Internuncyus do Konstantynopole přigde.

Strany učiněného pokoge mezy Rusy a Turky tato se dáwa zpráwa: Zběžný článkové k budaucému narownanj mezy Rusy a Turky gsau k podrobné Rusijn, a Ruský císařský Generál Knjze Kepnijn, mage obnažený kord w rukau, a pokoge žádaucý Wezýr na den 10 srpna ge podepsali. Podle těchto zběžných článků k nynějšimu pokogi w Kaysers nardci zawřený pokog s ohledu poloze ostrowa Krymu za grunt položen gest, a pewnost Očakow s celým podkragim až k řece Dněstru w Ruských rukau zůstane. Také s ohledu Moldawy a Waschach nardci wyminěno gest. *) Došud náležící pokog wygednán a podepsán nebude, za 8 měsíců přjměří wloženo gest, a do toho času Rusové na swých mizech zůstana, gakož nyní stoji. A

Kdyby mezi tím časem Turcy nějakého nepřátelstva se dopustili, a přiměřeně přerušili, žádně strany více pomoci nemají očekávání, a následovně Rusové po vůli své s nimi nakládati mohou.

*) V cyzých novinách se píše, že královiny Moldava a Walachy dle věčného narovnání pro sebe zůstati, a vždy synům Hospodářů neb Bnjzar těch zemí dědičně připadnauti mají. Než jak si předesse oznámili, zda se pravdě podobnější býti, že Moldavané a Walassé předcegen pod Tureckou vládu přigdau.

Odedne 14ho srpna nasse císařské vojsko z Walach nazpátek táhnauti počalo, a dne 9 září poslední Kolonye císařského lidu z Bukarestu vytáhla. Podle této zprávy také se připomíná, že Turecký dvůr gest povolný císařským králem. poddaným všecky škody, kteréž jim Turcy jakýmkoli způsobem před válkou učinili, nahraditi, a spolu že chce všem Tureckým poddaným, kteříž se w čas války pod Rakauštíu ochranu vzdali, vůbec a všeliké provinění odpustiti. Pewnost Chočin s celým okolím tak dlouho zůstane pod nynější správou, dokud Turecký dvůr všem výminkám nyní vyjednaného pokoge dosti nevčiní, a pokog též s Rusy zawřen a potvrzen nebude.

Mezi dworem Rakauským a Tureckým, zprostředkovaním dworů, Anglického, Pruského a Hollandského vyjednaná, a na den 4 srpna toho roku w Říse podepsaná smlauwa strany pokoge pozůstává w 14ti člancích, a sito člankové gsau následující:

První. Stálý a obecný pokog bud jak po wodě tak y pevně zemi mezi oběma stranama domu Rakauského a Tureckého na všecky budoucí časy; než bud wzpomínáno více než žádné nepřátelstwo, kteréž se jedna strana proti druhé při nynější válce dopustila. Všickni obyvatelé Černohorští neb Montenegrové, Bosynští, Moldawští a Walassí mohou se swobodně a bezpečně k svým statkům nawrátiti, a nebude jim nikdy slym wzpomínáno, aneb trestem pobroženo, že se kdy proti svému Moceráři prohlásyli, aneb také že se císařskému králi, dworu přisahau zawázali.

Druhé. Obě smlauwy pozůstávajícky strany přigimají ten staw, jakýž byl před prohlášenau válkou dne 9 vnora roku 1788, za základ a grunt k nynějšímu narovnání, a na ten způsob obnovugi na slowo Bělehradskou smlauwu zawřenau dne 18 září 1739, učiněné porovnání na den 5 listopadu téhož roku, porovnání odedne 2 března 1741, kteréž Bělehradskou smlauwu wysvětluge, porizení odedne 5 máge 1747, dle kteréhož pokog zawřený gest na delší čas prodlažen byl, učiněné porovnání na den 7 máge 1775 strany postaupení Bukowiny, a porovnání odedne 12 března 1776 strany wyměření hranic této krajiny, kteréž všecky smlauwy, snessení a porovnání w své celosti a plně moci zůstávají.

Třetí. Turecký dvůr obzvláštěně obnovuge smlauwu odedne 8ho srpna 1783, w kteréž se zawazuje, že na to hleděti bude, aby císařský král. plavící se lupy, gesto k císařským lodním přístavům přináležející, před barbarickými